

Türkçe Ö?renmi? Yabanc? Ö?rencilerin 'Türk Kültürüne' Kar?? Tutumlar?n? Belirlemeye Yönelik Geli?tirilen Ölçek

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Ö?renmi? Yabanc? Ö?rencilerin 'Türk Kültürüne' Kar??
Tutumlar?n? Belirlemeye Yönelik Geli?tirilen Ölçek*. Turkish Psychological Scales. Retrieved
from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31940>

Özet

Bu ölçek, Türkçe öğrenimi görmüş yabancı uyruklu öğrencilerin Türk kültürüne yönelik sahip oldukları tutumları bilimsel yöntemlerle belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek geliştirme çalışması, 2021 yılında gerçekleştirilmiş olup, başlangıçta 92 maddeden oluşmuş, kapsam geçerlik analizleri ve uzman görüşleri sonucunda 21 maddelik nihai forma ulaşılmıştır. Ölçek, öğrencilerin kültürel ilgi düzeylerini ve kültüre yönelik olumlu/olumsuz eğilimlerini ölçmeyi hedeflemektedir. Elde edilen yüksek güvenilirlik katsayıları, aracın psikometrik açıdan sağlam olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Türk Kültürü, Tutum Ölçeği, Yabancı Öğrenci, Türkçe Öğrenimi, Ölçek Geliştirme, Kültürel Tutum.

Yazarlar

M. E. Sallabaş, Veli Gök

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye'de veya yurt dışında Türkçe dil eğitimi almış olan yabancı uyruklu öğrencilerin, Türk kültürüne karşı geliştirdikleri tutumları nicel olarak ölçmektir. Bu tutumların belirlenmesi, dil öğretim programları ve kültürel entegrasyon çalışmaları için etkinliğini değerlendirmek ve öğrencilerin kültürel algılarını anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geliştirme çalışması, öğrencilerin Türk kültürüne olan ilgilerini, benimseme düzeylerini ve kültürel etkileşim istekliliklerini kapsayan boyutları ortaya çıkarmayı hedeflemiştir. Bu tür bir ölçüm aracı, kültürel pedagoji alanında karşılaştırmalı çalışmalar yapmaya olanak sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, yabancı öğrencilerin Türk kültürüne yönelik tutumlarını ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Faktör analizi sonucunda, bu tutum yapısının iki ana faktör altında toplandığı belirlenmiştir:

Faktör 1: İlgili Duymak (Olumlu Tutum Boyutu): Öğrencinin Türk kültürünü öğrenmeye ve deneyimlemeye yönelik pozitif eğilimlerini ve istekliliğini yansıtır.

Faktör 2: İstememek (Olumsuz Tutum Boyutu): Öğrencinin kültürel unsurlara karşı mesafeli duruşunu veya öğrenme/benimseme konusundaki isteksizliğini ifade eder.

Nihai 21 madde, bu iki faktörün ölçülmesini sağlayacak şekilde tasarlanmıştır ve bireylerin Likert

Ölçeği üzerinden verdikleri yanıtlarla kültürel tutum puanları hesaplanmaktadır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinde kapsam geçerliliği çalışmalarına büyük önem verilmiştir. Başlangıçta oluşturulan 92 maddelik havuz, 9 uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda Kapsam Geçerlik Oranları (KGO) ve Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ) hesaplamaları yapılmıştır.

Yapılan analizlerde, Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ) değeri 0.78 olarak tespit edilmiştir. Literatürde kabul edilen minimum değerler (Ayre ve Scaly, 2014, akt. Yeşilyurt ve Çapraz, 2018: 257) dikkate alındığında, 9 uzman için minimum KGO değeri 0.77 olarak belirlenmiştir. Bu kriterlere göre, 92 maddeden 32'si (KGO > 0.75) geçerli kabul edilmiş, 60 madde ise uygun geçerlik şartını sağlamadığı için ölçekten çıkarılmıştır. Bu titiz eleme süreci sonucunda ölçek, 21 maddelik son halini almıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa (α) değeri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Elde edilen katsayılar, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir:

Faktör 1 (İlgi Duymak): $\alpha = 0.89$

Faktör 2 (İstememek): $\alpha = 0.84$

Toplam Ölçek Güvenirliği: $\alpha = 0.89$

Genel güvenirlik katsayısının 0.89 olması, ölçeğin yabancı öğrencilerin Türk kültürüne karşı tutumlarının tutarlı bir şekilde ölçeklendiğini ve psikometrik açıdan güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, tutum yapısının boyutlarını belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin iki temel faktör altında yapılandırıldığını ortaya koymuştur. Bu faktörler, öğrencilerin kültüre yönelik pozitif ve negatif eğilimlerini temsil eden "İlgi Duymak" ve "İstememek" olarak adlandırılmıştır.

Bu iki faktörlü yapı, yabancı öğrencilerin kültürel tutumlarının sadece tek bir boyutta (örneğin sadece ilgi) değil, aynı zamanda kabul ve ret eğilimlerinin de ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Faktör yüklerinin ve öz değerlerinin incelenmesi, 21 maddelik nihai formun kuramsal yapıyla temsil ettiğini doğrulamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Tutum Belirleme Ölçeği)

Biçim: Öz Bildirim Envanteri

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Türkçe öğrenmiş yabancı uyruklu öğrenciler.

Yaş Grubu: Üniversite öğrencisi veya yetişkin öğrenci popülasyonu.

Popülasyon Detayları: Türkçe öğrenimi görmüş, farklı kültürel arka planlara sahip bireyler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert derecelendirmeli yanıt formatı kullanılmıtır. Yanıtlar Kesinlikle Katılmıyorum (5) ile Kesinlikle Katılmıyorum (1) arasında değişmektedir.

Anahtar Kelimeler

Kültürel Pedagoji, Tutum Ölçme, Yabancı Dil Olarak Türkçe, Türk Kültürü Algısı, Psikometri, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: veligok@kastamonu.edu.tr (Sorumlu Yazar Veli Gök)

Yazma Adresi: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2021 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı ve izin şartları için sorumlu yazar Veli Gök ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal doküman (DOCX formatında) buradan indirilebilir: [turkce-ogrenmis-yabanci-ogrencilerin-turk-kulturune-karsi-tutumlarini-belirlemeye-yonelik.docx](#)

Referanslar

Sallabaş, M. E. ve Gök, V. (2021). *Türkçe Öğrenmiş Yabancı Öğrencilerin Türk Kültürüne Karşı Tutumlarının Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması*, Uluslararası Prof. Dr. A. Haluk Dursun Türk Kültürü Sempozyumu, Ankara.

Ayre, S. & Scaly, A. (2014). Aktaran: Yeşilyurt, E. ve Çapraz, C. (2018). *Eğitimde Ölçme Araçları Geliştirme ve Psikometrik Özellikleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Türkçe Öğrenimi Yabancı Öğrencilerin 'Türk Kültürüne' Karşı Tutumları'nı Belirlemeye Yönelik Geliştirilen Ölçek Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Derecelendirme: 5'li Likert: Kesinlikle Katılıyorum(5), Katılıyorum(4), Kısmen Katılıyorum(3), Katılmıyorum(2), Kesinlikle Katılmıyorum(1)

Türk kültürü çok zengindir.

Türk kültürüne ait bütün her şeyi öğrenmek isterim.

Türk kültürünü öğrenmeleri için arkadaşlarıma tavsiye ederim.

ARABPSYCHOLOGY.COM